

НИКОЛА СТ. КАЛИЦИН КЪМ ЛУНАТА

chitanka.info

Знак за старт и оглушителният рев на ракетните мотори изпълва кабината ни. Всичко наоколо трепери, сякаш заразено от вътрешния ни трепет, над който въпреки усилията на волята си не можем да се наложим. Това са вибрациите на ракетния корпус, за който се подготвихме тъй дълго време в специалните камери, наречени вибростенди. Многостепенната ракета, на върха на която се намира нашата кабина, постепенно се откъсва от земната повърхност и полита вертикално нагоре. Това ние чувствуваме по нарастващото тегло, което плътно ни притиска към леглата. Не можем да вдигнем ръка, за да изтрием потта от челата си. Не можем дори да си завъртим главата настрани и да кажем няколко думи на нашия съсед, тъй като тя дълбоко е потънала във възглавниците и тежи като камък. Дишането ни е повърхностно и често, пулсът също е ускорен. Увеличаването на тежестта ни трае само четири минути след старта, но тези минути ни се струват цяла вечност.

Многостепенната ракета завива от вертикалното в хоризонтално направление и ние забелязваме земния диск, който изплува в страничния илюминатор на кабината. Кривината на земното кълбо вече ясно се забелязва. Но странно нещо. Силата на тежестта действа не към това кълбо, а успоредно на него. Земята сякаш виси над някаква черна пропаст и блестящите повърхности на океаните стоят „залепени“ по нея, без да се излеят „надолу“. Приборите показват, че нашият космически кораб се бомбардира от много силно космическо лъчение. Премаваме през радиоактивните пръстени около Земята — тези опасни космически рифове, които няколко години не позволяваха на човечеството да пусне обитаем космически кораб на по-голяма височина от 300 км над земната повърхност. С въвеждането на атомните двигатели при ракетите стана възможно космическите кораби да бъдат снабдени с мощна защитна броня, която предпазва пътниците от страшния порой космически частици около Земята.

Настъпва очакваният момент. Ракетният двигател се изключва и нашият кораб полита по инерция към Луната. Ние разбираме това не само по прекратяването на шума и вибрацията. В същия момент изчезва и нашето тегло. Нищо вече не ни притиска към леглата и ние увисваме като балони над тях. Освобождаваме поясите, които ни привързваха към леглата, и литваме спокойно из кабината. Не можем да се задържим нито по стените, нито по тавана, нито върху пода.

Достатъчно е да се отблъснем, леко от стената и литваме към другата стена, от там с леко допиране на крака се понасяме към тавана, след това към пода. Това състояние би било твърде забавно, ако не беше неприятното чувство на виене на свят и повдигане подобно на морска болест.

Спазваме строго установения ред на работа, почивка, хранене, гимнастика, забавления, четене на книги. Така минават две и половина денонощия при пълна тишина и безтегловност. Макар че нашият кораб се движи със скорост 40 хиляди километра на час, ние не чувствуваме това движение и ни се струва, че се намираме в абсолютен покой. Наоколо звездите стоят също така неподвижни, както ги виждаме от Земята. За нашето движение ни напомня само Луната, която като огромно кълбо изплува в илюминатора. Тя заема вече почти половината от небето. Нейната повърхност сякаш се върти срещу движението на ракетата. Летим към Луната със скорост около 3,3 км на секунда. В този момент се включват ракетните двигатели. Но струята на изтичащите газове се насочва напред по движението. Тази струя създава реактивната сила, която сега действа като спирачка.

Летим успоредно на повърхността на Луната. Тя изглежда като отвесна стена, покрай която ние бавно падаме. Планините са разположени сякаш хоризонтално и като че ли ей сега ще се откъснат и ще полетят надолу заедно с нас.

Струва ни се, че повърхността на Луната се движи все по-бавно, наклонява се, като преминава от вертикално в хоризонтално положение, за миг замира и изведнъж започва да лети насреща ни. Облак от прах и газове се вдига от мястото, където след миг ще се прилуни ракетата.

Внезапен удар ни разтърсва здраво и след това настъпва спокойствие — ние сме на Луната! Обличаме космическите скафандри. Тези лунни костюми съдържат в себе си апарати за кислород и за поглъщане на въглеродния двуокис, издишван от нас. В тях има електрическа отоплителна инсталация, за да не измръзнем през студената лунна нощ, когато студът достига 160°C под нулата. В скафандрите са поставени и хладилни инсталации. Те ще ни охлаждат през жаркия лунен ден, когато температурата достига до 120°C над нулата. Този костюм е покрит отгоре с тежка защитна броня, предназначена да ни пази от обилното количество космично лъчение,

падащо върху Луната, и от ултравиолетовото и рентгеново лъчение на Слънцето. Бронята ни предпазва и от ударите на малките метеори, които макар и по-малки от пясъчно зрънце, но имат такава страшна скорост, че като куршуми бомбардират непрекъснато лунната повърхност. На Луната телата тежат 6 пъти по-малко, отколкото на Земята. Костюмът е толкова тежък, че ние не можем да се движим. Ето защо в него са монтирани малки двигатели, които облекчават нашето движение.

Плътната врата на космическия кораб се отваря и ние един след друг внимателно слизаме по спуснатата стръмна стълба на космическия кораб. За пръв път стъпваме върху гъбестата повърхност на Луната. Краката ни потъват малко в тази пореста, мека почва. Пред очите ни се разкрива фантастично зрелище. Целият пейзаж на Луната като че ли е разделен на две части: местата, осветени от Слънцето, блестят с ослепителна светлина, така че без тъмни стъкла е трудно да се гледат, и съвършено тъмните места — сенки от планините, кратерите и всички предмети. Синевината на небето, здрачът, розовата утрин, мигането на звездите — всичко това се поражда от земната атмосфера.

На Луната атмосфера няма. И липсва всякакво разсейване на светлината. Това създава необикновена рязкост на сенките — те изглеждат съвършено черни. Като попаднем в сянката на някоя скала и застанем с гръб към Слънцето, ние добиваме впечатлението, че сме попаднали в някакво мрачно подземие. Голи островърхи скали, на места ослепително блестящи на Слънцето, на места тъмни и неприветливи, лишени от всякаква растителност, се издигат почти отвесно нагоре и постепенно преминават в черното като сажди небе. А то е украсено с невиждано количество красиви немигащи звезди. Слънцето ослепително свети на звездното небе. Това непрекъснато, постоянно съжителство на Слънцето и звездите е толкова необикновено за земното око, че ние не знаем как да назовем тази странна картина — слънчева нощ или звезден ден. Хубавото синьо небе, което наблюдаваме на повърхността на родната планета — това е осветената от Слънцето атмосфера. Тя се състои от огромно число извънредно малки частици — молекули, микроскопически пращинки и водни капки във вид на пара. Като попаднат в атмосферата, слънчевите лъчи с различни цветове се разсейват различно. Разсейването зависи

съществено от големината на частиците и при тези размери, които имат молекулите и частиците на въздуха, най-много се разсейват сините лъчи, създаващи картината на великолепното синьо небе. Ако нямаше атмосфера около Земята, небето би било съвършено черно и звездите щяха да се виждат и денем, и нощем. Вследствие движението на атмосферата, образите на звездите непрекъснато мигат. На Луната звездите светят ясно и спокойно. Около Слънцето се виждат съзвездията и звездите светят също така, както и през лунната нощ. Слънцето свети с изключителен блясък и просто е невъзможно да се гледа към него без тъмни стъкла. Но тук можем да си направим изкуствено слънчево затъмнение. Поставяме между очите си и Слънцето една кръгла черна пластинка и я местим напред и назад, докато тя точно съвпадне с видимия диск на Слънцето. Около черната пластинка блясва алената хромосфера на Слънцето.

Над хромосферата се виждат високо извиващите се огнени езици — протуберансите, които се гърчат и гонят като пипала на октопод. Около хромосферата сияе бисерната слънчева корона, която като пеперуда е разперила крилата си далеч от властелина на Слънчевата система.

Слънцето се движи на лунното небе, обаче лунният ден е много по-дълъг от земния. Той трае около 15 земни денонощия. Това се дължи на обстоятелството, че Луната се завъртява един път около оста си за времето, за което се върти около Земята, т.е. тя е обърната към Земята винаги с едната си страна.

Освен Слънцето и звездите, на лунното небе виждаме и родната Земя. Ние сме попаднали в такъв момент на лунната повърхност, когато към нея е обърната нощната страна на Земята. Тя се вижда като огромен тъмен кръг, заобиколен със силен сияещ, бисерно синкав пръстен. Това е атмосферата на Земята, осветена от откъдлежащото Слънце. Тя образува нещо като корона на Земята. Огромното кълбо има диаметър почти четири пъти по-голям от този на Луната, както я виждаме от Земята нощем. Там някъде се намира родната България с нейните сини планини, китни поляни, прохладни гори и прекрасното Черно море. Там някъде пеят птички, вятърът гальовно си играе с листата на дърветата, морето се плиска по пясъчния бряг. А тук цари гробно безмълвие, никакъв полъх на вятъра, никакъв живот... И пред нас се открива една фантастична гледка. Слънцето постепенно се

приближава към Земята и леко я докосва. Свидетели сме на едно слънчево затъмнение на Луната! Постепенно Земята закрива все повече и повече Слънцето Наоколо ни светлината гасне. Потъваме в мрак. Слънцето се скрива напълно зад Земята и пред нас се разкрива картина, каквато не сме срещали и в най-невероятните приказки. Като по някакво вълшебство повърхността на Луната придобива за малко време синкаво-зелен цвят, а след това фантастичен тъмночервен цвят. Ако не бяхме действително на Луната, щяхме да помислим, че спим и сънуваме кошмарен сън. От източната страна на черната Земя се подава ярко червената хромосфера. Като змии излизат от нея протуберансите. По-нататък се простира сребрилата слънчева корона. На изток и запад от диска на Земята са се разперили две клинообразни крила, оцветени в лек розов цвят. Това е зодиакалната светлина. Около черната Земя се вижда тъмночервен пръстен — такъв е сега цветът на земната атмосфера. Пълното слънчево затъмнение на Луната трае около два часа. През това време температурата на повърхността на Луната спада от $+130^{\circ}\text{C}$ до -90°C , т.е. с цели 220°C . Поразени от тази необикновена гледка, ние не откъсваме очи от небето. Постепенно короната откъм западния край на Земята започва да се увеличава дотогава, докато се появят първите лъчи на Слънцето. Лунните скали отново блясват. Още малко и слънчевото затъмнение е привършено. Пред нас остава тъмният диск на Земята, заобиколен с бисерен пръстен. Той виси на едно и също място на небето и зад него се промъкват звездите...

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 5 от 1962 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.